فراخوان ارسال آثار به همایش کتاب سال حکومت اسلامی

قائم‌مقام مرکز تحقیقات اسلامی مجلس خبرگان رهبری گفت: ششمین دوره همایش کتاب سال حکومت اسلامی، در سه محور فقه حکومتی، اندیشه سیاسی و حقوق عمومی برگزار می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین امین‌رضا عابدی‌نژاد، ۳ مهر در گفت‌وگو با خبرنگاران، اظهار کرد: هرچه محور مقاومت به هم‌پیوسته‌تر باشد و تعامل جمعی صورت بگیرد، بحث‌های سیاسی و امنیتی نشان می‌دهد که بهره آن به منطقه برمی‌گردد و برای تک‌تک حوزه‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بهره بیشتری به دنبال دارد.

قائم‌مقام مرکز تحقیقات علمی حکومت اسلامی مجلس خبرگان رهبری بیان کرد: تکرار حوادث نشان‌دهنده سلسله رویه نادرست مدیریت نسبت به محرومان است که در حوزه پژوهش باید به این مسائل توجه شود.

وی ابراز کرد: انقلاب اسلامی برای تحقق عدالت و توجه به مستضعفان تشکیل شده و قابل قبول نیست که ضعیف‌ترین اقشار از امنیت لازم برخوردار نباشند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عابدی‌نژاد تصریح کرد: خوشبختانه نهال کتاب سال حکومت اسلامی، یک نهال شش‌ساله شده است و طبق سنوات گذشته، در سه‌محور حقوق عمومی نظیر: مسائل حقوقی اساسی، حقوق بشر اسلامی، دولت اسلامی، حقوق عامه و حقوق بین‌الملل اسلامی برگزار خواهد شد.

وی ادامه داد: محور دوم مسئله فقه حکومتی است که در واقع رویکرد به فقه بوده که در آن رابطه مسائل با نظام اسلامی سنجیده و تبیین می‌شود.

قائم‌مقام مرکز تحقیقات علمی حکومت اسلامی مجلس خبرگان رهبری اضافه کرد: محور سوم اندیشه سیاسی است که اعم از بازخوانی تاریخ اندیشه سیاسی، کلام سیاسی، فلسفه سیاسی، فقه نظام سیاسی و آینده‌پژوهی نظام سیاسی است.

وی یادآور شد: برای شرکت در همایش، کتاب‌ها و رساله‌های علمی و مقالات در سال ۱۴۰۲ منتشر شده باشند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عابدی‌نژاد تصریح کرد: متقاضیان می‌توانند، آثار و مقالات خود را تا پایان مهرماه به دبیرخانه همایش کتاب سال حکومت اسلامی به‌صورت حضوری تحویل و یا از طریق پایگاه http://rcipt.ir اقدام کنند.

آغاز ثبت‌نام آموزش مجازی مکالمه زبان عربی

مرکز آموزش زبان و آموزش‌های تخصصی بین‌الملل حوزه‌های علمیه، از طلاب و روحانیون برای شرکت در دوره‌های آموزشی مکالمه عربی، از مرحله مبتدی تا استادی ثبت‌نام می‌کند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، رایگان بودن آموزش، برخورداری از استادان توانا، آموزش از راه دور و بدون نیاز به حضور فیزیکی و شرکت در دوره تربیت استاد مکالمه عربی پس از اتمام دوره آموزشی از مزایای شرکت در این دوره است.

آخرین مهلت ثبت‌نام: ۱۵ مهر ۱۴۰۳

متقاضیان می‌توانند برای ثبت‌نام و یا کسب اطلاعات بیشتر، به نشانی pz@۱۴۱۴ در پیام‌رسان ایتا، پیام ارسال نمایند.

در پاسخ آیت‌الله فقیهی به نامه یکی از طلاب جدیدالورود مطرح شد

بایدها و نبایدهای یک طلبه موفّق

آیت‌الله محسن فقیهی عضو جامعه مدرسین، در پاسخ به نامه یکی از طلاب جدیدالورود، چند توصیه مهم برای پیمودن مسیر طلبگی نموده‌اند. داشتن نیّت خالص، انس با قرآن، شب‌زنده‌داری، شرکت در درس اساتید و اهتمام به امر تبلیغ، از جمله این نصایح و توصیه‌هاست. متن نامه این طلبه محترم و پاسخ معظم‌له بشرح ذیل است:

بسمه تعالی

محضر مبارک آیت‌الله فقیهی دامت برکاته

باسلام و احترام؛

ضمن آرزوی سلامتی و طول عمر برای حضرت‌عالی، به عرض می‌رساند، اینجانب ..... با توصیه و تشویق یکی از بزرگان شهرمان و نیز تصمیم خود و تشویق‌های پدر و مادر عزیزم، امسال برای ورود به حوزه ثبت‌نام کردم و پس از قبولی، هم‌اکنون راهی قم هستم تا دروس حوزه را به‌لطف خدا و اهل‌بیت علیهم‌السلام شروع کنم. با توجه به اینکه قم، اقیانوس علم و معرفت است، خواستم اگر امکان دارد، بنده را راهنمایی و نصیحت کنید تا بهتر و بیشتر بتوانم، از این اقیانوس بی‌کران بهره‌مند شوم و اوقات خود را بیهوده نگذرانم. در ضمن از شما درخواست دارم، در اوقات مناجات سحر مخصوصاً برای موفقیت من در سربازی امام زمان علیه‌السلام دعا کنید. با تشکر

بسم الله الرحمن الرحیم

قال‌الله تعالی فی کتابه الکریم:

﴿فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ﴾

فرزند عزیز و گرامی!

نامه شما را مطالعه کردم. از اینکه با شور و اشتیاق و با هدفی مقدّس راهی حوزه مقدّسه قم شده‌اید، بسیار خوشحال شدم؛ تلاش کنید این نیّت پاک و خالص و روحیه ارزشمند را تا آخر حفظ نمایید.

نقل است که آیت‌الله العظمی بروجردی رحمه‌الله در پاسخ به برخی طلاب عزیز که از چه زمانی به نتیجه و موفقیت در راه طلبگی می‌رسیم، می‌فرمودند که اگر از ابتدا برای خدا و خدمت به دین و سربازی حضرت ولیّ‌عصر ارواحنا فداه وارد حوزه شده‌اید، از همان روز نخست به موفقیت و نتیجه رسیده‌اید.

حال شما هم که با این هدف راهی حوزه علمیه شده‌اید، به‌یقین از روز نخست، موفّق و پیروزید.

لحظه به‌لحظه مسیر طلبگی که مسیر معرفة‌الله و معرفت دین و شناخت معارف وحیانی است، لحظات مهم و پرخیر و برکتی است که همه باید قدردان آن باشیم.

نوشته‌اید که شما را نصیحت کنم؛ گرچه خود را صالح و شایسته برای نصیحت و پند و اندرز دادن نمی‌بینم؛ لکن از باب اینکه سال‌ها قبل از شما فرزند عزیزم، وارد حوزه شده‌ام و بزرگان بسیاری از فقها و علمای عالی‌قدر شیعه را درک کرده‌ام، چند کلمه‌ای را به‌عنوان یادگار تقدیم می‌کنم:

۱. نخستین و مهمترین گام در این مسیر، داشتنِ اخلاص است. برای خدا درس بخوانید و چیزی جز رضایت پروردگار متعال و اولیای او یعنی پیامبر مکرّم و اهل‌بیت طاهرین آن‌حضرت علیهم‌السلام مدّ نظرتان نباشد که اگر خدای ناکرده آن‌طور شود، خسران دنیا و آخرت را در پی خواهد داشت.

۲. انس دائمی با قرآن و روایات و نیز مناجات با خداوند در نیمه‌های شب را غنیمت بشمارید و آن را جزو برنامه‌های اصلی دوران طلبگی خود قرار دهید. نگذارید، سخنان بیهوده روز، دیر خوابیدن و غذا خوردن بیش از حدّ، توفیق شب‌زنده‌داری را از شما سلب کند.

۳. ارتباط و توسّل به مولی الوری حضرت بقیة‌الله‌الاعظم امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف را که صاحب اصلی حوزه‌هاست، جزو برنامه اصلی هر روزِ خود قرار دهید و در هر کار و عملی که انجام می‌دهید، رضایت آن‌حضرت را در نظر بگیرید و خود را ریزه‌خوار خوانِ نعمت آن امام حیّ بدانید.

۴. خود را از ابتدا مقیّد به حضور در درس اساتید نمایید و به پیش‌مطالعه و مباحثه اهتمام داشته باشید. مبادا به‌بهانه اینکه انسان، خود می‌تواند این درس‌ها را بخواند و نیاز به استاد ندارد، توفیق درک محضر اساتید را از دست بدهید! نفسِ شرکت در کلاس درس برای استفاده علمی از استاد و پرسیدن نقاط مبهم درس و نیز بهره اخلاقی از وی، بسیار اهمیت دارد.

۵. نهایت احترام را به بزرگان و علمای پیشین و معاصر بگذارید؛ مبادا در مباحث طلبگی، مرتکب اهانت به علما و بزرگان حوزه شوید! کسانی که همه عمر خود را صرف نشر و ترویج معارف الهی نموده‌اند و با سختی و رنج، این میراث بزرگ و باارزش را به دست ما رسانده‌اند.

۶. نوشتن را از همین روزهای آغازین طلبگی با راهنمایی اساتید خود شروع کنید و سعی نمایید، در هر بحثی از فقه و اصول و ادبیات و ... تقریرات درس را بنویسید که فواید بسیاری از جمله تثبیت مباحث علمی در ذهن، بر آن مترتب است.

۷. حفظ انقلاب اسلامی – که ثمره زحمات علما، امام راحل رحمه‌الله و خون شهدای عزیز است– و تقویت آن، بر همگان لازم است؛ لذا توأم با درس خواندن و تهذیب نفس، عالمانه از مبانی نظام مقدّس اسلامی دفاع کنید و از رهبری عزیز انقلاب سلّمه‌الله تعالی که سکّان‌دار این نظام هستند، تبعیت نمایید و با درس خواندن و تزکیه نفس، خود را برای خدمت به اسلام و نظام اسلامی آماده کنید.

۸. حسب دستور الهی در آیه شریفه مطلعِ این نوشتار، تبلیغ را وظیفه خود بدانید و در ایام تبلیغی، به مناطق مختلف بروید و با کمک آنچه از علم و تقوا در حوزه کسب کرده‌اید، معارف نورانی قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام را برای مردم بازگو نمایید که اگر مردم، علم و عمل و صداقت و تقوی را از شما ببینند، شیفته آنچه از قرآن و روایات برایشان می‌گویید، می‌شوند. مردم‌داری و محبت و صداقت با آنها از ارکان مهم این مسیر است.

در پایان اگرچه خود را قابل نمی‌دانم؛ ولی حتماً در مظانّ اجابت دعا به یادتان هستم و از شما جوان عزیز هم، درخواست دارم، برای بنده در نیمه‌های شب دعا نمایید.

والسلام علیکم ورحمة‌الله

محسن فقیهی/ ۵ ربیع‌المولود ۱۴۴۶

رئیس حوزه ریاست مجلس شورای اسلامی تأکید کرد

ارتباط مرکز تحقیقات اسلامی مجلس با حوزه‌های علمیه سراسر کشور

رئیس حوزه ریاست مجلس شورای اسلامی گفت: ارتباط مرکز تحقیقات اسلامی مجلس با حوزه‌های علمیه، باید فراگیر باشد؛ به‌گونه‌ای که علاوه بر حوزه علمیه قم و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی مستقر در این شهر مقدس، باید از ظرفیت همه حوزه‌های علمیه کشور استفاده شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، سیدمحمد جواد شوشتری، مشاور رئیس و رئیس حوزه ریاست مجلس شورای اسلامی، ۳ مهر در مراسم تکریم و معارفه رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی، با بیان اینکه مرکز تحقیقات اسلامی مجلس، باید مشاور و بازوی فکری نمایندگان مجلس شورای اسلامی باشد، گفت: این مرکز در ارتباط با مباحثی، چون چندجانبه‌گرایی در نظام بین‌الملل، استیلا و همچنین ارتباط با برخی کشورهای شرقی از جمله چنین و روسیه و شبهاتی که در این زمینه توسط دشمنان القا می‌شود، فعالیت‌هایی را آغاز کند.

وی همچنین نسبت به ارتباط وسیع‌تر مرکز تحقیقات اسلامی مجلس با وزارت علوم، گفت: برخی محصولات علمی این مرکز، باید به یک نحوی در دانشکده‌های حقوقی به‌عنوان منبع مورد استفاده قرار بگیرد؛ ارتباط با وزارت علوم در این زمینه بسیار موثر است.

شوشتری با اشاره به انتصاب حجت‌الاسلام والمسلمین نهاوندی به‌عنوان رئیس جدید مرکز تحقیقات اسلامی مجلس، یادآور شد: حضور حجت‌الاسلام والمسلمین نهاوندی در رأس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس، حضور مبارکی است؛ از این حیث که ایشان با تجربه علمی و عملیاتی به‌ویژه در عرصه ارتباطات و رسانه و آشنایی به مسائل جدید، می‌توانند موضوعات مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی را با مسائل روز به‌صورت جذاب‌تر و بهتر منطبق کنند.

وی با بیان اینکه مطالعات علمی و پژوهش‌ها باید متناسب با نیازهای روز کشور باشد، گفت: باید از پوسته و نگاه صرفاً علمی، به بخش عملیاتی برسیم؛ متأسفانه برخی آثار فقط برای بخش نخبگانی تدارک دیده می‌شود؛ درحالی‌که باید این فعالیت‌ها به‌نحوی ترسیم و طراحی شود که خروجی آن، در بدنه جامعه قابل لمس باشد.

معاون آموزش حوزه‌های علمیه کشور

ورودی حوزه‌های علمیه با وجود تبلیغات منفی کاهشی نیست

معاون آموزش حوزه‌های علمیه کشور، با بیان اینکه میزان ورودی حوزه‌ها کاهش نداشته است، گفت: عده‌ای همه امکانات، ظرفیت، هنر و سرمایه خود را بسیج کرده‌اند تا نسبت به حوزه موضع منفی بگیرند؛ شبکه‌های غرب و شرق عالم، از اینترنشنال گرفته تا سایر شبکه‌ها علیه حوزه تبلیغ می‌کنند؛ زیرا می‌دانند، حوزه کانون انقلاب و نظام است و گاهی عده‌ای هم، در داخل تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

پذیرش حوزه و کیفیت و کمیت آن، تبلیغ و تحولات آموزشی از جمله موضوعاتی است که به‌خصوص در ابتدای سال تحصیلی مورد توجه است؛ خبرگزاری ایکنا به‌مناسبت آغاز سال تحصیلی جدید حوزه علمیه با حجت‌الاسلام والمسلمین رستم‌نژاد؛ معاون آموزش حوزه‌های علمیه سراسر کشور گفت‌وگو کرده است که در ادامه می‌خوانیم:

○ در سال‌های اخیر خبرها و تحلیل‌هایی منتشر می‌شود، مبنی بر اینکه جوانان دیگر اقبال چندانی به تحصیل در حوزه ندارند. میزان پذیرش حوزه در سال جاری چگونه بود و آیا این خبرها صحیح است؟

• پذیرش حوزه‌های علمیه نسبت به یکی دو سال اخیر کاهش نداشته است و تقریباً به میزان سال‌های اخیر است. فرایند پذیرش طلبه در سال جاری هنوز خاتمه نیافته؛ زیرا پذیرش در حوزه، همراه با تحقیق میدانی، مصاحبه و امور دیگر است؛ همچنین طلاب در بدو ورود، وارد یک دوره طرح میثاق تربیتی می‌شوند که دوره آموزشی اخلاقی، حوزه‌شناسی و... است و جزء فرایند پذیرش محسوب می‌شود.

رشته‌ها و گرایش‌ها هم در حوزه از پایه هفتم شروع می‌شود؛ شش سال اول، دروس عمومی توسط طلاب در قالب مباحث کلام و اخلاق و احکام و قرآن و ادبیات و مقداری فقه و اصول باید خوانده شود و پس از آن از ابتدای پایه هفت می‌توانند گرایش‌های مختلف را انتخاب کنند.

باید توجه کرد که جمعیت کشور رو به میان‌سالی است و به‌تعبیر دیگر، جمعیت جوان کشور کاهش پیدا کرده است؛ الآن متقاضیان دانشگاه‌ها هم، به‌خصوص در بخش پسران کاهش چشم‌گیری دارد؛ بنابراین لزوماً کاهش استقبال از دانشگاه به‌معنای ادبار نسبت به دانشگاه نیست و بخشی از جوانان هم، ترجیح می‌دهند، به‌جای ادامه تحصیل، مستقیماً از دیپلم وارد باز کار شوند. حال اگر اقبال به دانشگاه کاهش یافت، کسی آن را به‌معنی ضدیت نسبت به دانشگاه تلقی نمی‌کند؛ ولی نسبت به حوزه، عده‌ای عمداً آن را به‌معنای ضدیت با حوزه و نظام اسلامی تعبیر می‌کنند؛ ولی این درست نیست. چند سال قبل، ۵ میلیون پذیرش در دانشگاه داشتیم و الآن به حدود ۳ میلیون رسیده است؛ لذا اقبال به‌صورت کلی کم شده که دلایل مختلفی دارد.

معمولاً تبلیغ منفی علیه یک نهاد آموزشی و پژوهشی نداریم؛ ولی برخی‌ها همه امکانات، ظرفیت، هنر و سرمایه خود را بسیج کرده‌اند تا نسبت به حوزه موضع منفی بگیرند؛ شبکه‌های غرب و شرق عالم از اینترنشنال گرفته تا سایر شبکه‌ها، علیه حوزه تبلیغ می‌کنند؛ زیرا می‌دانند حوزه کانون انقلاب و نظام است و گاهی عده‌ای هم، در داخل تحت تأثیر قرار می‌گیرند؛ ولی جوانان روشن و بیدار و انقلابی در ایران زیاد هستند و به هر حال، با توجه به این شرایط و وضعیت، حضور کنونی جوانان در حوزه معنادار و قابل قبول است و البته ما هم ظرفیت خیلی زیادی نداریم و دنبال افزایش کمی هم نیستیم.

○ اشاره به ظرفیت محدود و مشکلات افزایش کمّی داشتید. آیا پذیرش کنونی متناسب با امکانات موجود هست؟

• حوزه امکانات محدودی دارد و در عین حال، به دنبال تربیت افرادی آگاه، مؤمن و مسلط به دانش‌های روز و افرادی با اخلاق است؛ لذا دنبال کمیت صرف نیستیم؛ حوزه مانند مراکز آموزشی دیگر نیست که افراد پس از اتمام دوره‌های آموزشی دنبال کار خود می‌روند؛ افراد وقتی وارد حوزه شدند، تا سطوح بالا می‌ماند و تحصیل می‌کنند و یا تبلیغ می‌کنند و این لباس را دائماً به تن دارند؛ لذا هر سال افزایش جمعیت وجود دارد.

○ رهبر انقلاب در سالیان اخیر بر جهاد تبیین و اهمیت تبلیغ تأکید فراوانی دارند. آیا این تأکیدات در فرایند آموزش حوزه علمیه تغییراتی ایجاد کرده است؟

• بله. قطعاً؛ اولاً مباحث تبلیغی را در همین سطوح اولیه که هنوز طلبه، مبلغ نشده است، تقویت کرده‌ایم و مباحث تبلیغی را در سطوح بالاتر بسیار جدی گرفته‌ایم و الآن، حدود ۴۰ رشته و گرایش تبلیغی در حوزه داریم و به‌سرعت سرفصل‌ها را تدوین کردیم و طلاب زیادی هم در این رشته‌ها مشغول شدند؛ هم رشته‌ها و هم در برنامه‌های درسی بحث تبلیغ و تربیت مبلغ به‌صورت جدی مورد توجه قرار گرفت و همچنان هم، دوستان و همکاران ما در حال برنامه‌ریزی برای تقویت بیشتر تبلیغ در حوزه هستند.

○ در مباحث اخلاقی با توجه به اینکه انتظارات زیادی از حوزه در این زمینه وجود دارد، چه کاری صورت گرفته است؟ برخی می‌گویند: اثرگذاری و تعداد جلسات اخلاق حوزه کمتر شده است. آیا همین‌طور است؟

• مباحث اخلاقی همواره مورد توجه بوده و هست؛ الآن در سطح یک حوزه، ۱۲ عنوان اخلاقی داریم و طلاب در آن مشغول هستند و امتحانات هم دایر است؛ سابق در حوزه متن آموزشی برای اخلاق نظری نبود؛ یعنی در حوزه چنین چیزی معمول نبود؛ ولی الآن جزء دروس رسمی حوزه است؛ از جهت آموزشی، اخلاق نظری پیشرفت‌های زیادی داشته است و دروس و محققان و مدرسان آن بیشتر شده‌اند؛ در گذشته چند استاد، درس اخلاق برگزار می‌کردند؛ ولی الآن کلاس‌های رسمی اخلاق به‌خصوص در سطح یک داریم.

رشته‌های اخلاق هم در درختواره دانشی، برجسته دیده شده است؛ لذا از بعد نظری کارهای خوبی صورت گرفته است و در بحث عملی هم، موضوع اخلاق بیشتر متوجه معاونت تهذیب است که آن‌ها هم، کارهای خوبی اجرا می‌کنند؛ هم در مباحث قرآنی و مهم در تهذیب و دوره‌های اخلاقی و مشاوران اخلاقی و... .

○ گاهی مطرح می‌شود، دروس طلاب و واحدهای درسی زیاد است و این تأثیر منفی بر افراد دارد و جلوی کیفیت را سد می‌کند. آیا تدبیری برای این کار اندیشیده شده است؟

• در آئین‌نامه‌های آموزشی، روش اجرا بیان شده برخی از امور درسی، به انتخاب خود طلبه واگذار شده است؛ مثلاً آئین‌نامه‌ای که به‌صورت رویه عمل می‌شود، این است که طلبه در طول شش سال، می‌تواند سطح یک را بگذراند. در کنار آن تبصره‌هایی وجود دارد که طلابی که قصد دارند، جهشی و ارتقایی همین دروس را بخوانند، برای آنان امکان‌پذیر است؛ یعنی فرد می‌تواند دو درس دیگر را اضافه بگیرد که کاملاً اختیاری است؛ ولی ممکن است، یکسری طلاب بدون اینکه توانایی این کار را داشته باشند، آن را انتخاب کنند و مشغولیت خود را به میزان زیادی افزایش دهند؛ بنابراین موضوع اختیاری است یا در مصوبات بیان شده است که اگر کسی مشکلات معیشتی و بیماری و... دارد، می‌تواند دو پایه را در سه سال بخواند؛ یعنی باز قانون به او اجازه می‌دهد؛ بنابراین قانون برای افرادی که بخواهند، تندتر و کندتر حرکت کنند، وجود دارد؛ لذا تراکم درس در مواردی الزام قانونی نیست.

حجم دروس هم در برخی کتب کاسته شده است و این کار از سال قبل شروع شد. بخشی از دروس در سطح دو و سه، مطالعاتی و غیرالزامی شده است یا حتی برخی دروس بدیل که خواندن آن ساده‌تر است، معرفی شده است؛ در مواردی هم برخی از اساتید ممکن است، تدریس کندتر و یا تندتری داشته باشند و این مسائل هم، باید در قضاوت در این موضوع، به‌صوت یک منظومه در نظر گرفته شود.

○ ظاهراً برای حافظان قرآن و نهج‌البلاغه هم امتیازاتی وجود دارد.

• برای این افراد هم در پذیرش و هم برای تحصیل در مدارس قرآنی حوزه تسهیلاتی وجود دارد؛ الآن بیش از ۵۰ مدرسه قرآنی در کشور داریم که به طلاب حفظ قرآن و قرائت و تفسیر و... آموزش می‌دهند و برنامه‌های مسابقات قرآن و... هم وجود دارد. غیر از اینکه حوزویان زیادی داریم که مؤسسه قرآنی در سراسر کشور تأسیس کرده‌اند و از بین اقشار مختلف علاقه‌مند، جوانان و نوجوانان را آموزش می‌دهند که در حقیقت کمک به تبلیغ و ترویج قرآن و معارف نورانی قرآن کریم در بین مردم است.